

Laatineet: Milja Ahtosalo, Lari Kotilainen & Maiju Ristkari

ANKALLISAKATEMIA

1

KIRJALLISUUS ON KIEHTOVAA

TEHTÄVÄPAKETTI 1/6

Opettajalle ohjeeksi:

Yhteen tarinaan liittyvien tehtävien tekemiseen ja tarkastamiseen voi varata ainakin yhden oppitunnin.

Toiminnalliset tehtävät on merkitty Liikkeelle!-logolla. Niiden toteuttaminen vie enemmän aikaa ja voi vaatia esimerkiksi tiedonhakuja tai suunnittelua.

Tason II näytelmäharjoituksen (tehtävä 3C) tueksi: Näytelmän voi tehdä pienissä ryhmissä niin, että jokaiselle ryhmälle jaetaan eri kohtaus. Lopuksi kohtaukset esitetään kronologisessa järjestyksessä.

Kohtaukset voivat olla esimerkiksi seuraavanlaisia:

- ◆ paha äitipuoli karkottaa Lumikin
- ◆ Lumikki tapaa kääpiöt
- ◆ noita tarjoaa Lumikille myrkytetyn omenan, johon Lumikki tukehtuu
- ◆ Lumikki herää

Liikkeelle!

AKU ANKKA

UNTUVIKKO- TEHTÄVÄT (TASO I)

Lue tarina *Kuvastimen kääntöpuoli*

https://lataamo.akuanka.fi/lue/6ac2f7b990d91d7c38e3b505dea5b28f?ref=search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none&
ja tee tehtävät 1–3.

1

Järjestä juoni.

Hessu-sarjakuvan juoni on mennyt sekaisin. Järjestä seuraavat tapahtumat oikeaan järjestykseen (1 = ensimmäinen tapahtuma ja 5 = viimeinen tapahtuma).

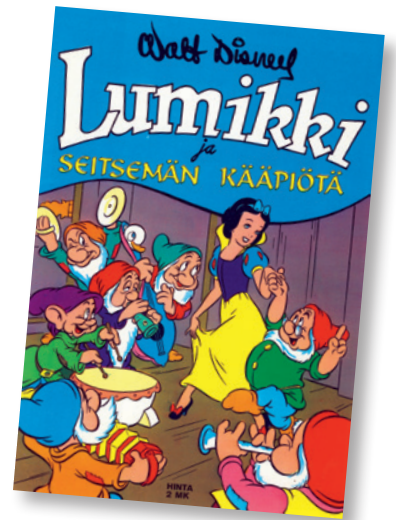
Mihin ruutuihin toiminnot viittaavat?

- Hessu viskaa satukirjan syrjään.
- Mikki puhuu peilille.
- Mikki löytää Hessun nojatuolista lueskelemasta.
- Peili vastaa Hessulle.
- Ystävykset nousevat portaita yläkertaan.

2

Syvenny satuun.

a) Hessu on innostunut lukemaan *Lumikki ja seitsemän kääpiötä* -satua. Mitä muita satuja muistat? Ympyröi seuraavista oikeat sadut (5).

Prinsessa Tulppaaninen / Prinsessa Ruusunen

Pieni merenneito / Valtava merenneito Saapasjalkakissa / Sandaalijalkakoira

Sinihilkka / Punahilkka

Viehko sorsanpoikanen / Ruma ankanpoikanen

b) Muistatko Hessun lukeman sadun? Merkitse rastilla ne väitteet, jotka pitävät paikkansa.

Lumikin paha äitipuoli ei pidä Lumikista.

Lumikki puraisee myrkytettyä omenaa.

Lumikki ja äitipuoli ovat parhaat ystävykset.

Prinssi ei löydä Lumikkia.

Lumikki tapaa kuusi jättiläistä.

Prinssi herättää Lumikin.

c) Kerro luokkatovereillesi lempisadustasi. Mitä sadussa tapahtuu?

3

Lumoudu *Lumikki*-sadusta.

a) Lukekaa yhdessä luokassa *Lumikki*-satu. Voitte lukea myös sadun sarjakuvaversio

https://lataamo.akuankka.fi/lue/c7da6bf05f1f1d04320766723ae97380?ref=search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none&

b) Minkä nimiset kääpiöt *Lumikki*-sadussa seikkailevat?

c) Tehkää *Lumikki*-sadusta pieni näytelmä.

NUORISOTASO

(TASO II)

Lue tehtävissä 1–4 mainitut tarinat ja tee tehtävät ohjeiden mukaan.

1

Tutki tarinaa. Lue tarina *Rikoskirjallisuuden klassikoita*:
https://lataamo.akuankka.fi/lue/a25d762e59f298828c2774f44646a0bb?utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none&
ja vastaa kysymyksiin a–e.

a. Minkä nimisen kirjan sekä Karhukopla että lines lukevat?

b. Kehen kuuluisaan salapoliisiin kirjan nimi viittaa? Ympyröi oikea vaihtoehto.

Sherlock Holmes

Hercule Poirot

Taikaviitta

c. Minkä idean Karhukopla saa kirjasta?

d. Merkitse rastilla ne väitteet, jotka pitävät paikkansa.

lineksen epäilyt heräävät, kun karhuveikot ostavat pilaantunutta kalaa.

Poliisit uskovat heti linestä.

Roope ja sihteeri pitävät kalan hajusta.

Karhukopla haluaa lukea lisää kirjoja.

2

Ratkaise rikos. Lue tarina *Koira-arvoitus*

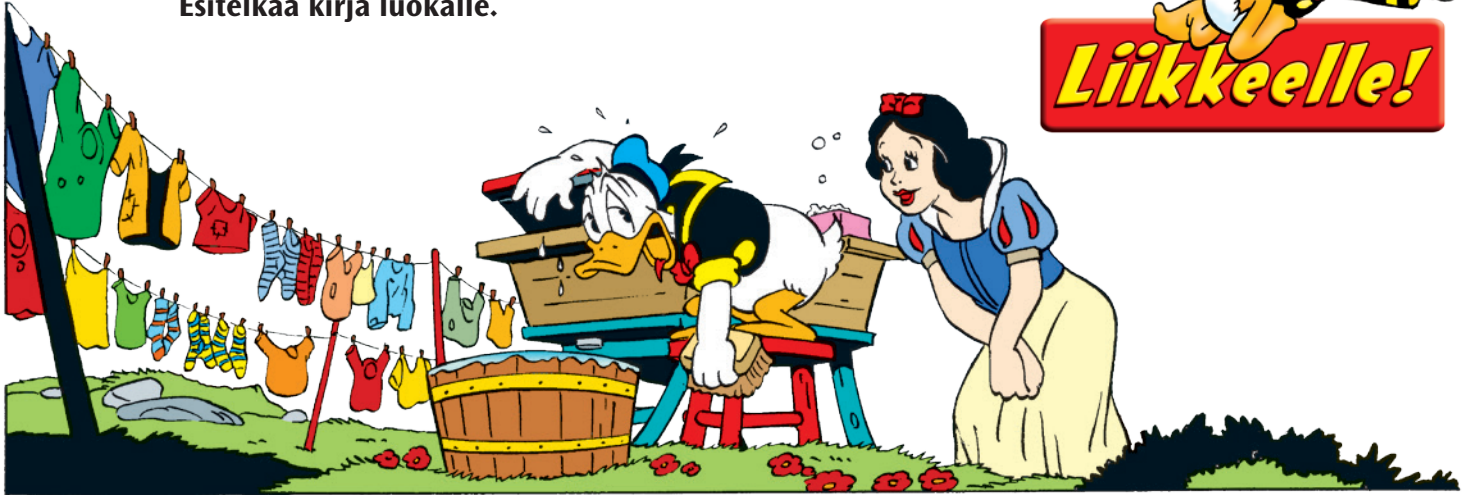
[https://lataamo.akuankka.fi/](https://lataamo.akuankka.fi/lue/74af0dc08c0e20f02dc859331fc09574?ref=search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none&)

[lue/74af0dc08c0e20f02dc859331fc09574?ref=search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none&](https://lataamo.akuankka.fi/lue/74af0dc08c0e20f02dc859331fc09574?ref=search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none&)
ja tehkää parin kanssa tehtävät a–c.

a. Ratkaiskaa arvoitus.

b. Keksikää kuvista kolme asiaa, joista voi päätellä Mikin olevan Englannissa eikä vaikkapa Suomessa.

c. Sarjakuva muistuttaa kuuluisan rikoskirjailijan Agatha Christien kirjoja. Etsikää parin kanssa tietoa yhdestä Agatha Christien kirjasta. Esitelkää kirja luokalle.

3

Seikkaile saduissa. Lue tarina *Olipa kerran jos toisenkin*

https://lataamo.akuankka.fi/lue/cd90380bc3c96171314387c21d4bb4fa?ref=search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none&

Tee tehtävät a ja b.

a. Kuinka monta satua löydät tarinasta? Kirjoita satujen nimet viivoille.

b. Jakautukaa luokassa seitsemään ryhmään. Opettaja antaa jokaiselle ryhmälle yhden tarinassa esiintyneistä saduista. Valmistautukaa esittämään oman ryhmänne satu pantomiimina eli näytellen mutta ilman ääntä. Muun luokan tehtävänä on arvata, mistä sadusta on kyse.

4

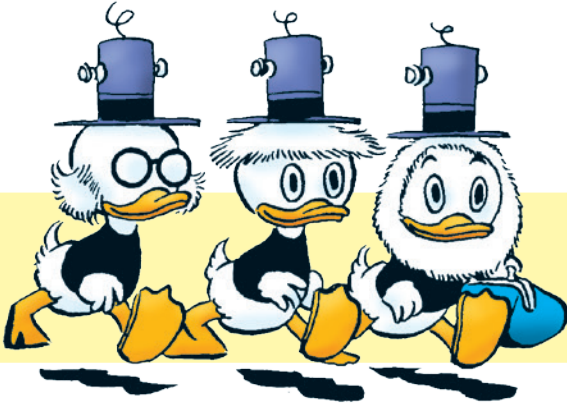
Tee tarinalle kirjan takakansi. Lue sarjakuva *Surullisen hahmon ankk*
[https://lataamo.akuankka.fi/
lue/5a5fb0753fa285e74fd11f0be5d40292?ref=search&utm_source=lataamo
web&utm_medium=referral&utm_campaign=none&](https://lataamo.akuankka.fi/lue/5a5fb0753fa285e74fd11f0be5d40292?ref=search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none&)
Tee tehtävät a ja b.

a. Kirjoita lyhyt esittelyteksti, joka saa lukijan kiinnostumaan.
Kerro ainakin kuka on päähenkilö ja mitä hän tarinassa yrittää tehdä.
Vinkki: loppuratkaisua ei kannata paljastaa!

b. Valitse sarjasta yksi kuva ja piirrä se esittelytekstin yhteyteen.

HARMAA- HAPSET

(TASO III)

Lue tehtävissä 1–3 mainitut sarjat ja tee tehtävät ohjeiden mukaan.

Tutki tarinan taustaa. Lue tarina *Surullisen hahmon anka*

[https://lataamo.akuankka.fi/](https://lataamo.akuankka.fi/lue/5a5fb0753fa285e74fd11f0be5d40292?ref=search&utm_source=lataamo)

[lue/5a5fb0753fa285e74fd11f0be5d40292?ref=search&utm_source=lataamoweb&utm_medium=referral&utm_campaign=none&](https://lataamo.akuankka.fi/lue/5a5fb0753fa285e74fd11f0be5d40292?ref=search&utm_source=lataamoweb&utm_medium=referral&utm_campaign=none&)

ja tee tehtävät a–b.

a. Aku alkaa puhua lukemansa ritarinromaanin tyyliin. Alleviivaa jokaisesta repliikistä ainakin yksi kohta, jossa Akun puhetyyli eroaa tavallisesta. Voit myös kirjoittaa kohtien alle, miten sanoisit ne tavallisemmin.

"Ken tietää, mutta löydän hänet, sen vannon!"

"Oi sinä sydämeni voima ja väkevyyttä!"

"Nyt näkemiin, pian palaan, siis mulle säästäkääte pala piirakkaa!"

"Kehtaattekin herjata lemmittyäni variksenpelätiksi!"

b. Sarjakuvan alussa Aku lukee *Don Quijote*-nimistä kirjaa. Yhdistä kirjan hahmon nimi ja kuvaus toisiinsa. Täydennä kuvaukset lukemasi Aku-tarinan hahmoilla.

Don Quijote

ritarin ihastus

(Aku-tarinassa _____)

Sancho Panza

ritarin vähemmän uljas ratsu

(Aku-tarinassa _____)

Rosinante

järkensä menettänyt ritari

(Aku-tarinassa _____)

Dulcinea

ritarin aseenkantaja

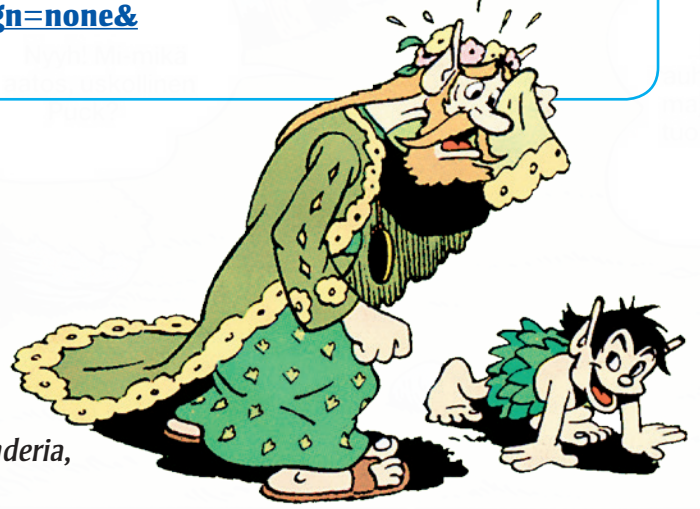
(Aku-tarinassa _____)

2

Selvitä sekoittuneet juonet.

William Shakespearen kuuluisa näytelmä *Kesäyön unelma* kertoo metsän hengistä, jotka puuttuvat ihmisten tunteisiin tekemällä taikoja. Lue näytelmään pohjautuva ankkatarina *Kesäyön ankat* https://lataamo.akuankka.fi/lue/27c994d3d13f9916bca9ff487afe5474?ref=search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none& ja vertaile näytelmän ja tarinan juonta.

Alle on kirjoitettu näytelmän juonen kuvaus. Kirjoita jokaiseen kohtaan, mitä vastaavaa sarjakuvassa tapahtuu. Jos juoni kulkee tismalleen samalla lailla, ympyröi kohta.

a. Kaksi nuorukaista, Lysander ja Demetrius, ovat molemmat rakastuneet samaan neitoon, Hermiaan. Hermia rakastaa Lysanderia, mutta hänen on määrä mennä naimisiin Demetriuksen kanssa.

b. Metsässä tavalliset kansalaiset harjoittelevat näytelmää.

c. Keijukuningas Oberon lähettää apurinsa Puckin noutamaan rohtoa, jonka saaja rakastuu ensimmäiseen kohtaamaansa olentoon. Oberon määrää rohtoa käytettäväksi kuningatar Titaniaan, koska haluaa selvittää heidän riitansa.

d. Puck muuttaa yhden kansalaisista aasinpäiseksi.

e. Demetriuksen on määrä saada rohtoa, mutta sitä saakin vahingossa Lysander.

f. Demetriuskin saa rohtoa, herää, mutta ei ihastu Hermiaan vaan toiseen paikalle sattuneeseen tyttöön, Helenaan.

g. Titania herää, näkee ensimmäiseksi aasinpäisen ihmisen ja ihastuu tähän.

h. Lysander herää ja ihastuu myös Helenaan.

i. Lumoukset kumotaan. Titania ja Oberon sopivat riitansa. Lysander ja Hermia saavat toisensa. Demetrius ja Helena muodostavat parin.

3

Arvaa alias.

Kuka oikea kirjailija on ankkamaisen nimiväännöksen taustalla?

Käytä apunasi vinkkejä ja selvitä kirjailijan nimi.

Viimeinkin lomapäivä! Voin syventyä kaikessa rauhassa mielikirjaani, kun pojat telmivät ulkona!

a. A. Kata Riisitie

- ◆ Hän on maailmankuulu englantilainen dekkarikirjailija.
- ◆ Hänen hahmojaan ovat muun muassa Hercule Poirot ja neiti Marple.

b. Ernesti Hämminkivei

- ◆ Tämä yhdysvaltalainen kirjailija sai Nobelin kirjallisuuspalkinnon vuonna 1954.
- ◆ Hän on kirjoittanut muun muassa kirjat Jäähvähäiset aseille ja Vanhus ja meri.

...ja tähän, hyvät naiset ja herrat, päätän suppean esitelmäni pilkun symboliikasta F. E. Villanpään lapsuuden-tuotannosta.

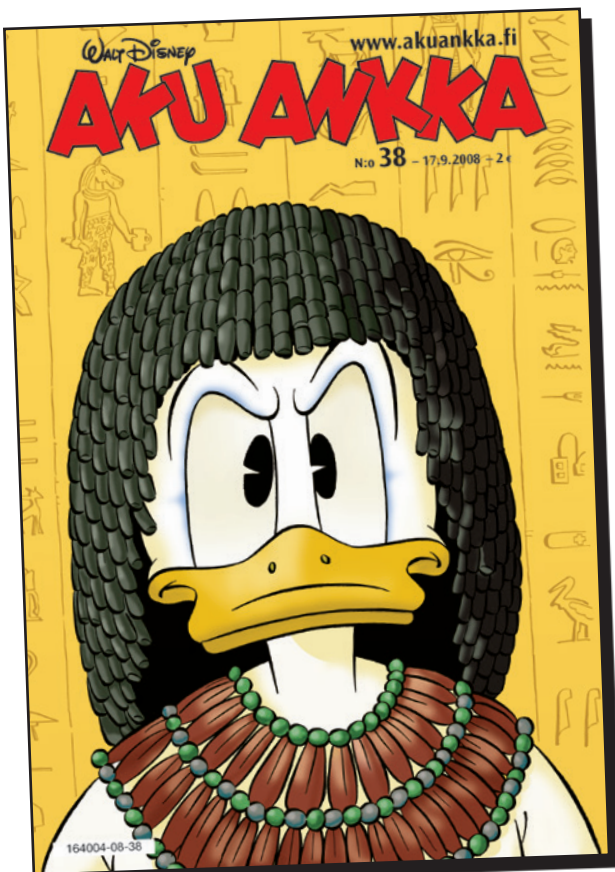
c. F. E. Villanpää

- ◆ Hän on ainoa suomalainen, joka on saanut Nobelin kirjallisuuspalkinnon.
- ◆ Hän on kirjoittanut muun muassa kirjat Hurskas kurjuus ja Nuorena nukkunut.

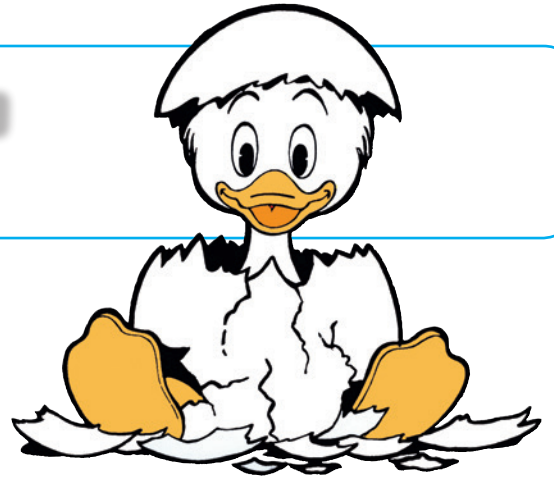

d. Miihkali Woimari

- ◆ Tämä suomalainen kirjailija on kirjoittanut paljon historiallisia kirjoja.
- ◆ Hänen kuuluisin kirjansa on Sinuhe egyptiläinen.

VASTAUKSET

Untuvikkotehtävät (TASO I)

Tehtävä 1: Tapahtumien järjestys:

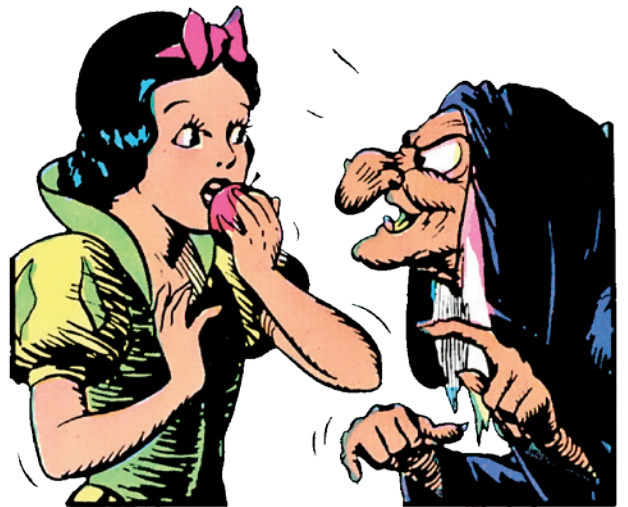
- 2 Hessu viskaa satukirjan syrjään.
- 5 Mikki puhuu peilille.
- 1 Mikki löytää Hessun nojatuolista lueskelemasta.
- 4 Peili vastaa Hessulle.
- 3 Ystävykset nousevat portaita yläkertaan.

Tehtävä 2: a. ● Prinsessa Ruusunen

- Pieni merenneito
- Punahilkka
- Saapasjalkakissa
- Ruma ankanpoikanen

b. Paikkaansa pitävät väitteet Lumikki-sadusta:

- Lumikin paha äitipuoli ei pidä Lumikista.
- Lumikki puraisee myrkytettyä omenaa.
- Prinssi herättää Lumikin.

Tehtävä 3: Kääpiöiden nimet:

Viisas, Jörö, Lystikäs, Unelias, Ujo, Nuhanenä ja Vilkas

Nuorisotaso (TASO II)

Tehtävä 1: a. Kalasoppa ja muita

Sheri Holmesin tutkimuksia

b. Sherlock Holmes

c. He saavat idean ryöstää rahasäiliö pilaantuneiden kalojen avulla.

d. Paikkaansa pitävät väitteet:

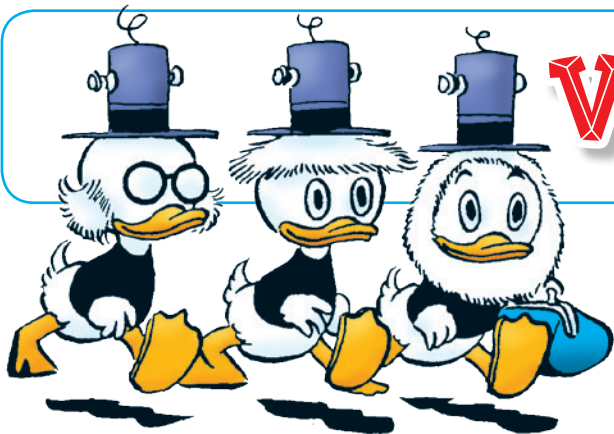
- lineksen epäilyt heräävät, kun karhuveikot ostavat pilaantunutta kalaa.
- Karhukopla haluaa lukea lisää kirjoja.

Tehtävä 2: Esimerkiksi näistä tapahtumapaikan tunnistaa ennemmin Englanniksi kuin Suomeksi:

Talot ovat erilaisia. Suomessa ei ole juurikaan herttuattaria eikä palvelusväkeä.

Palvelusväen vaatteet ovat hienoja. Poliisilla on erikoinen hattu.

Tehtävä 3: a. Lumikki, Jaakko ja pavunvarsi, Punahilkka, Tähhkääpää, Hannu ja Kerttu, Tuhkimo, Kultakutri ja kolme karhua.

VASTAUKSET

Harmaahapset (TASO III)

Tehtävä 1: a. Näin Akun puhetyyli eroaa tavallisesta:

"Ken tietää, mutta löydän hänet, sen vannon!"

(Vanhahtava "ken", tavanomaisesta eroava sanajärjestys.)

"Oi sinä sydämeni voima ja väkevyys!"

(Vanhahtava oi-aloitus, vanhanaikaisen runollinen kielikuva.)

"Nyt näkemiin, pian palaan, siis mulle säästäkääte pala piirakkaa!"

(Sanajärjestys, siis-sanan käyttäminen joten-konjuktioon sijaan, runollisen mulle-sanan käyttö, säästää-käskymuodon sijaan säästäkääte.)

"Kehtaattekin herjata lemmittyäni variksenpelätiksi!"

(Haukkua-sanalla sijaan herjata, vanhahtavan lemmitty-sanalla käyttö.)

- b.**
- Don Quijote, järkensä menettänyt ritari, Aku
 - Sancho Panza, ritarin aseenkantaja, Hansu
 - Rosinante, ritarin vähemmän uljas ratsu, aasi
 - Dulcinea, ritarin ihastus, tarinassa monta: kana, linnunpelätin, Irmeli-neito

Tehtävä 2: a. Aku ja Hannu ovat molemmat ihastuneet linekseen.

lines tykkää enemmän Akusta, mutta haluaa saada tämän mustasukkaiseksi.

b. Metsässä ankat ovat piknikillä.

c. (Sama)

d. Puck taikoo Roopen aasinpäiseksi.

e. Akun pitäisi saada rohtoa, mutta sitä saakin Hannu.

f. Akukin saa rohtoa, herää ja ihastuu lineksen sijasta oravaan.

g. Titania herää ja ihastuu ensimmäisenä näkemäänsä aasinpäiseen Roopeen.

h. Hannu herää ja ihastuu Titaniaan.

i. Lumoukset kumotaan. Titania ja Oberon sopivat riitansa. Aku ja lines sopivat. Hannu jää ilman sydänpöytästä.

Tehtävä 3: a. Agatha Christie

b. Ernest Hemingway

c. Frans Emil Sillanpää

d. Mika Waltari

Nyt näkemiin,
pian palaan, siis mulle
säästäkääte pala
piirakkaa! Matkaan,
Rosinante!

